

BMJ
NIEUWSBRIEF
Belangenvereniging
Medewerkers bureau
jeugdzorg en verwante
instellingen voor jeugd-
bescherming en jeugd-
hulpverlening

Lidmaatschap: € 27,50 per jaar overmaken op
Postbank nr. 7450374
t.n.v. BMJ te Purmerend

Redactie: Hilda de Jong en
Annemarie van de Ruit

Redactie-adressen: Annemarie van de Ruit
Arnhemsestraatweg 352
6881 NK Velp
Tel. 026-442 42 22

E-mail redactie: redactie@bmj.nl

Internet: www.bmj.nl

BMJ NIEUWSBRIEF

14de jaargang

mei 2008

**Belangenvereniging voor Medewerkers
bureau Jeugdzorg**

Zijlweg 144, 2015 BH Haarlem

Tel.: 023 - 542 09 04

Fax: 023 - 542 07 14

E-mail: info@bmj.nl

Van de Bestuurstafel

Als eerste moet ik u melden dat ons trouwe bestuurslid en vicevoorzitter en redactrice Hilda de Jong (uit Groningen) ons heeft moeten verlaten wegens het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd. Hilda was er praktisch vanaf het begin bij en heeft zich met volle overgave op de BMJ gestort. Daarnaast was zij voor mij een belangrijke steunpilaar in moeilijke tijden: altijd kon ik op haar rekenen: daarom bij deze Hilda: onnoemelijk veel dank voor al je werk en inzet en ondersteuning! Uiteraard gaan wij dit afscheid nog op gepaste wijze vieren! De redactiefunctie is overgenomen door Annemarie van de Ruit, medewerker AMK BZJ Gelderland.

Nog een forse aderlating is het vertrek (wegens persoonlijke omstandigheden) van ons medebestuurslid en lid van het dagelijks bestuur Marielle Janmaat, werkzaam als jeugdbeschermer bij de William Schrikker Groep; ook Marielle wil ik langs deze weg bedanken voor haar werk en ondersteuning. Stiekem hoop ik op een terugkeer in betere tijden!

Goed nieuws is dat ons voormalig bestuurslid Wim Kuiper (Inhoudelijk manager bij de William Schrikker Groep) weer teruggekeerd is in onze gelederen en (na het vertrek van Hilda) benoemd als vicevoorzitter: meer dan welkom! Ingrid Mayland, jeugdbeschermer bij BZJ Haaglanden, is toegetreden tot het bestuur: van harte welkom!

Nog een bericht van vertrek: Jolanda van der Werff, werkzaam bij de Toegang van Bureau Jeugdzorg Amsterdam moest ook wegens persoonlijke omstandigheden haar post verlaten: Jolanda bedankt voor je arbeid en je inspanningen om de te hoge werkdruk bij de Toegang aan de kaak te stellen.

Na het uitkomen van onze laatste Nieuwsbrief in oktober 2007 was heel Jeugdzorg Nederland in spanning vanwege het strafproces tegen de gezinsvoogd van Savanna. Ter ondersteuning van de betrokken gezinsvoogd is het bestuur alle procesdagen aanwezig geweest evenals vele jeugdbeschermers verspreid over het land. Er was begrijpelijk veel media-aandacht en soms werden soortgelijke zaken die in het verleden gespeeld hebben niet zorgvuldig behandeld en leek het er meer op dat de betreffende presentator-programmamaker wilde scoren. Het gevaar bestond dat als de sector maar meer geld zou krijgen zaken als Savanna niet meer zouden kunnen voorkomen, De BMJ heeft de boodschap uitgedragen dat deze verschrikkelijke dingen niet te vermijden zijn. Nadat de rechter onze collega vrijgesproken had hebben wij het initiatief genomen om samen met de MOgroep een expertmeeting te gaan organiseren omdat wij vonden en vinden dat het noodzakelijk is te onderzoeken waar wij als jeugdbeschermer-jeugdhulpverlener-AMK medewerker nu precies verantwoordelijk voor zijn. Aanvankelijk wilden wij er een massale bijeenkomst van maken maar al ras bleek dat bijna elke BZJ zelf intern al soortgelijke bijeenkomsten georganiseerd had. Besloten is toen om er een beperkte bijeenkomst (50 mensen) van te maken en om het te beperken tot jeugdbeschermers.

De BMJ heeft een aantal jeugdbeschermers, gedragwetenschappers en teamleiders bij elkaar gezocht, daarnaast komen er een aantal bestuursleden van de MOgroep, twee kinderrechtshouders en de Landelijk Raad voor de Kinderbescherming. De BMJ, MOgroep, kinderrechtshouder en Landelijke Raad zullen een verhaal houden m.b.t. wat die verantwoordelijkheid van de jeugdbeschermer nu precies inhoudt; elk vanuit zijn eigen functie. Het resultaat van die dag zal uiteraard z.s.m. op onze site (www.bmj.nl) te lezen zijn.

In het verlengde van het strafproces werd het gemis van een sterke beroepsvereniging voor onze sector pijnlijk duidelijk; het OM heeft ook toegegeven dat zij niet tot vervolging zou zijn overgegaan als er tuchtrecht was geweest. Er meteen aan toevoegend dat tuchtrecht niet impliceert dat je nooit voor strafvervolging in aanmerking zou kunnen komen.

De BMJ maakt sinds jaar en dag de beleidsmakers duidelijk dat de lange wachtlijsten zowel bij de zorgaanbieders als bij de diverse Bureaus Jeugdzorg onaanvaardbaar zijn. Er is sprake van een forse autonome groei van zo'n 30% bij het AMK, bij de BZJ's 10% en bij de zorgaanbieders van 5%. Het IPO heeft hierover aan de 2e kamer op 17 november 2007 in het kader van de begrotingsbehandeling 2008, een brief geschreven.

We zijn nu een half jaar verder en het standpunt van het kabinet is:

- Er moet efficiënter gewerkt gaan worden en er komen geen extra structurele gelden bij, gelet op de forse autonome groei redt je het niet met een efficiëncyslag.
- Er zijn regio's die het goed doen en geen (of nauwelijks) wachtlijsten hebben dus men moet van elkaar leren en kijken hoe de ander het doet. Volgens ons kun je regiogebonden situaties niet zomaar overzetten naar een andere. Wij maken ons grote zorgen hierover omdat wij geen vermindering van de problemen zien, voor zowel cliënten als jeugdzorgwerkers duurt dit te lang. Een rondje demonstreren op het binnenhof zal niet werken.

Ons voorstel zou zijn:

- Kabinet stel alvast een substantieel deel van het extra benodigde geld structureel beschikbaar, en
- Voer een grondige analyse uit naar het fenomeen wachtlijsten en bekijk of je daar lering uit kunt trekken voor de meest nijpende regio's. Wij zullen dit ook middels een brief aan minister Rouvoet kenbaar maken.

De BMJ onderschrijft de noodzaak te komen tot een sterke beroepsvereniging voor de medewerkers in de Bureaus Jeugdzorg en werkt hieraan mee. Onze bestuursleden Ria van Asselt (Jeugdbeschermer BZJ Friesland) en Peter Lucassen (Teamleider BZJ Overijssel) nemen deel aan het project wat moet zorgen voor de versterking van de beroepsvereniging middels informatieoverdracht (presentaties) m.b.t. het belang van een beroepsvereniging. Gedacht wordt om niet bij wet (BIG) maar middels een Algemene Maatregel van Bestuur medewerkers verplicht te stellen om lid te worden. De BMJ is het hiermee eens omdat je zo de beste kans van slagen hebt om te komen tot een grote sterke beroepsvereniging die een volwaardig partner is voor de werkgevers en overheid en die de leden in voldoende mate kan ondersteunen, voeden met kennis, wat werkt en wat niet, ontwikkelen van tuchtrecht, opzetten van een register, etc. Het strafproces heeft ons geleerd dat de individuele professional verantwoordelijk gesteld en afgerekend wordt en dan is een sterke beroepsvereniging van groot belang. Behalve de BMJ (=geen beroepsvereniging) zijn het de bestaande beroepsverenigingen zoals NVMW (=Ned. Ver. van Maatschappelijk werkers), Phorza (=Beroepsorganisatie voor sociale, (ortho)pedagogische en hulpverlenende functies), NVO (=Ned. Ver. van Pedagogen en Onderwijskundigen), NIP (=Ned. Instituut voor Psychologen), Onderwijs (HBO-raad), MOgroep (werkgevers), IPO (Provincie) die eendrachtig samenwerken o.l.v. Ella Kalsbeek (NJI= Ned. Jeugd Instituut) om dit van de grond te tillen. In de stuurgroep die de zaken coördineert, processen, doelen en tijdspad bewaakt, de lijnen uitzet, nemen Wim Kuiper ondergetekende deel. Elk van deze beroepsverenigingen heeft een aantal leden die werkzaam zijn in de Jeugdzorg.

In het komende half jaar zal er een rondje door Nederland gemaakt worden om voorlichting te geven aan de medewerkers van

de BJZ en hen te stimuleren om lid te worden.

Het zal nog wel zo'n 3 tot 5 jaar duren voordat het hele gebouw van Beroepsvereniging, Register tot en met Tuchtrect, er staat en functioneert.

Tot slot: het is goed om te melden dat we sinds kort weer een regulier overleg met de MOgroep hebben: het is belangrijk om geregeld knelpunten met elkaar uit te wisselen en strategieën te bedenken hoe e.e.a. zo effectief mogelijk onder de aandacht van de politiek verantwoordelijken te brengen. Het ga u allen goed, wij zijn altijd benieuwd naar uw mening, steek ze niet onder stoelen of computers, klagen op zijn tijd mag (en lucht soms een beetje op) maar beter is om er iets constructiefs mee te doen, bv. door het bij ons aan te kaarten (info@bmj.nl).

Ton Moolenaar, Voorzitter.

Samenstelling Bestuur BMJ

Ton Moolenaar, voorzitter, werkzaam bij BJZ Noord Holland, afdeling Jeugdbescherming

Wim Kuiper, vice-voorzitter, werkzaam bij de William Schrikkergroep, als inhoudelijk manager bij de afdeling Jeugdbescherming

Jacco Eshuis, secretaris, werkzaam bij St. Gereformeerde Jeugdbescherming

Olga Ruitenbergh, penningmeester, werkzaam bij BJAA, afdeling Jeugdbescherming

Bert Linders, lid en vaste notulist, werkzaam bij BJZ Limburg, afdeling Jeugdreclassering

Annemarie van de Ruit, lid en hoofdredactrice van de Nieuwsbrief, werkzaam bij BJZ Gelderland, afdeling AMK

Roel Schriemer, lid, werkzaam bij BJZ Flevoland, afdeling Jeugdbescherming

Lea van den Berg, lid, werkzaam bij Nidos, voorgedij-instelling voor minderjarige asielzoekers

Piet Bleeker, lid, werkzaam bij BJZ Friesland, afdeling Jeugdbescherming

Ria van Asselt, lid, werkzaam bij BJZ Friesland, afdeling Jeugdbescherming

Peter Lucassen, lid, werkzaam bij BJZ Overijssel, als teamleider bij de afdeling Jeugdbescherming

Ingrid Mayland, werkzaam bij BJZ Haaglanden, afdeling Jeugdbescherming

Anne Braaksma, oud-gezinsvoogd ondersteunt het bestuur door hand- en spandiensten te verlenen

De contributie

De Algemene Ledenvergadering van 22 november 2007 heeft besloten om de contributie van het lidmaatschap van de BMJ, voor het eerst na de oprichting in 1996, met € 5,00 te verhogen tot € 27,50.

De ALV heeft onder meer vastgesteld dat er nog steeds veel leden zijn die hun contributie niet betalen. Dat zorgt jaarlijks voor enkele honderden euro's minder aan inkomsten, terwijl toch de contributie ons enige inkomstenbron is.

Een andere belangrijke reden om over te gaan tot een contributieverhoging is het feit dat wij meer aan PR willen doen. Hiervoor onderzoeken wij ook de mogelijkheden van fondswerving.

Een van de mogelijkheden voor de BMJ om meer zekerheid te hebben omtrent de inkomsten, is, als de leden hun bijdrage middels automatische incasso gaan betalen. Daarom vragen wij aan onze leden die nog niet automatisch betalen, onderstaande bon in te vullen en op te sturen, of even te mailen naar info@bmj.nl.

BON

Ik geef mij op als nieuw lid van de

Contributie € 27,50 per jaar.

Naam: **Geb. datum:** **M/V**

Adres:

Postcode: **Woonplaats:**

Naam instelling: **Functie:**

Adres instelling: **Vestigingplaats:**

Hierbij geeft ik de BMJ wel/geen* toestemming de verschuldigde contributie ad € 27,50
1 keer per jaar automatisch af te schrijven van rekeningnummer

t.n.v.

Als u het niet eens bent met een afschrijving kunt u het bedrag binnen 30 dagen bij uw bank storneren.

Bon opsturen naar:
Secretariaat BMJ, Zijlweg 144, 2015 BH Haarlem,
Tel. 023 - 5420904

Handtekening:

Gecertificeerde menselijkheid

Een dierbare collega vertelde mij dat een flink aantal gezinsvoogden ondertussen hun Deltatraining succesvol hebben afgerond. Hier hoort een certificaat bij! Maar helaas, die is er nog niet. Er moet over nagedacht worden! Misschien moet er wel een commissie voor opgericht worden, wat denken jullie? Want wij weten, dat zodra het om ‘papierwerk’ gaat, dan wordt er in jeugdhulpverleningsland niet lichtzinnig gedacht. Dan wordt het een hele serieuze zaak.

Volgens mij kun je het zo gek niet bedenken of je krijgt er een certificaat voor. Of je nu een training doet, een opleiding of een cursus van het een of ander, je krijgt een certificaat! Certificering is in! Certificering is HOT! Certificaten voor kleine mensen, certificaten voor grote mensen, voor individuen maar ook voor instellingen.

Ik hoorde van een collega dat menige directeur een natte droom krijgt als hij bedenkt dat ‘zijn’ instelling een “HKZ certificering” gaat krijgen. Tijd voor Ot om effe te Googlen.

En ik lees: *“Het HKZ Keurmerk heeft betrekking op het kwaliteitsmanagementsysteem van de organisatie. Zo'n systeem heeft een organisatie nodig om kwaliteit goed te kunnen managen”*..... ah ja ja.... Mooi scrabblewoord; kwaliteitsmanagementsysteem, 27 letters, 3x woordwaarde yes yes! Oh sorry even verder: *“Het HKZ keurmerk maakt zichtbaar dat het kwaliteitsmanagementsysteem (jaaaah) voldoet aan eisen die vanuit de sector zelf, door financiers, patiënten/consumenten en de overheid worden gesteld”*.... Uh uh ja ja *“De certificatie-audit (?) wordt uitgevoerd door een onafhankelijke certificerende instelling. De lead-auditor (uh oke...) bekijkt samen met de materiedeskundige (oh..) uit het werkveld of aan de HKZ-normen is voldaan”*. Lead-auditor? Materiedeskundige? ... het eerste wat ik denk; dit kost geld, mensen, veel geld en ja hoor, één “mandag”, ‘mandag’ dat is trouwens ook een leuk woord, ik heb af en toe ook wel eens zin in een ‘mandag’ maar dan bedoel ik waarschijnlijk iets anders..... Sorry dat was weer even een afdwaling, een ‘mandag’ kost dus tussen de ? 900 en ? 1100.

Al lezende begin ik al lichtelijk geïrriteerd te raken, wat een hoop bla bla weer zeg!.. Nieuwe, dure en mooie woorden. En dan staat er: *“Het keurmerk biedt een basisgarantie voor kwaliteit. De gecertificeerde instelling heeft het werk zodanig georganiseerd, dat aan alle voorwaarden is voldaan om optimale zorg te kunnen leveren. Het perspectief van de cliënt is daarbij altijd het vertrekpunt. Kijk! en hier word ik dus pissig. Hoe zo? “het perspectief van de cliënt is daarbij altijd het vertrekpunt”?* Geld is het vertrekpunt, controle houden is het vertrekpunt, economische belangen en persoonlijke belangen van politici zijn het vertrekpunt. Even voor de duidelijkheid, de instelling bedenkt deze onzin niet, dit wordt opgelegd van buitenaf. Net als de ‘noodzakelijkheid’ van de indicaties, de honderdtallen protocollen..... De illusie wordt gewekt, dat als alles maar keurig op papier staat en controleerbaar is dat er dan goede zorg geboden kan worden. Helaas, niets is minder waar..... We krijgen, na veel invulwerk en 6 weken later, een indicatie maar geen pleeggezin voor een kind. We krijgen, na een tiental pagina’s dik plan schrijven en een verzoekschrift indienen, een zitting hebbende, een machtiging uithuisplaatsing maar geen behandelplek voor een kind. We krijgen, na veel gesprekken met ouders hun medewerking maar, geen observatieplek voor een kind. De wachtlijsten bij instellingen zijn langer dan ooit, de gezinsvoogden en jeugdhulpverleners hebben het drukker dan ooit, de situaties zijn schrijnender dan ooit.... het invoeren van de indicaties, protocollen, commissies, certificeringen, zij hebben in geen enkele vorm bijgedragen aan betere zorg voor het kind. Integendeel, het is allemaal zo gecompliceerd geworden dat we drukker bezig zijn met waar moet ik welk papiertje voor hebben en waar moet het naar toe, dan met hulpverleners aan het kind.

Degene die daadwerkelijk een verschil durft te maken door de indicaties overboord te gooien, geld stopt in woon-, crisis- en behandelplekken voor kinderen, vertrouwen toont in gezinsvoogden en jeugdhulpverleners, daadwerkelijk zorgt voor minder papierwerk, geen mooie woorden verkondigt, maar daden verricht en het kind inderdaad als ‘vertrekpunt’ neemt, die verdient een certificering die er echt toe doet. Die krijgt van deze Ot een ‘certificaat voor menselijkheid’. Nee, niet in de vorm van een papiertje, maar een symbolisch certificaat die je kunt verankeren in je hart! Het enige certificaat dat pas echt waarde heeft.

Antimateriedeskundige, Otje Raast

De verkokering

Een bron van ellende en krachteloosheid in de jeugdzorg

De hulpverlening aan het kind en zijn gezin raakt steeds verder verkokert als gevolg van het idee dat bepaalde activiteiten specialismen vereisen. Het gevolg is dat het kind en zijn gezin steeds wordt doorgeschoven. Echter de persoonlijke relatie en de persoonlijke geschiedenis van de hulpverlener met het kind en zijn gezin is niet overdraagbaar. Het kind vraagt om trouw en om vertrouwen in de hulpverlener. Het wordt echter geconfronteerd met de georganiseerde ontrouw die jeugdzorg heet.

Een overzicht van hoe het allemaal zo gekomen is

Tot 1956 was de jeugdzorgwerker bevoegd om in alle stadia op te treden als hulpverlener en als jeugdbeschermer en vervulde hij alle functies. Zijn naam was toen ambtenaar voor de kindervetten.

In 1956 werd *onderzoek en uitvoering* van gedwongen hulpverlening middels een OTS uit elkaar getrokken. De Raad voor de Kinderbescherming werd aangewezen om onderzoek te doen over de noodzaak van een OTS. Als de kinderrechtter die OTS uitspreekt dan neemt de gezinsvoogd de zaak over om de maatregel uit te voeren.

In de jaren zestig volgt de institutionalisering van de vrijwillige hulpverlening in de vorm van Adviesbureaus voor jeugd en gezin. Zo ontstaan er weer twee organisaties. De Adviesbureaus voor vrijwillige hulpverlening. De gezinsvoogdij instelling voor de *gedwongen hulpverlening*. (Daarvoor deed de gezinsvoogd ook *vrijwillige hulpverlening*, het z.g. vrij patronaat.) In die tijd lag de gedwongen hulpverlening zwaar onder vuur. Hulpverlening en dwang kunnen niet samengaan, was toen de opvatting en er werden verhitte discussies gevoerd over hulp en recht. Ook van die tijd is de roep om 'de OTS als startmotor van de hulpverlening'. De OTS zou zo kort mogelijk moeten duren, de gezinsvoogd moest het gezin motiveren tot acceptatie van hulpverlening. Raakte het gezin gemotiveerd dat het hulp nodig had dan kon de OTS beëindigd worden en kon de gezinsvoogd, nu in functie als hulpverlener op vrijwillige basis verder.

In de jaren negentig komt jeugdreclassering weer in beeld met een gelijktijdige ontwikkeling dat de Raad hun vroeghulp niet kan loslaten. Gevolg jeugdreclassering wordt naast elkaar gedaan door de Raad en Gezinsvoogdij-instelling.

Omstreeks 1995 wordt de zogenoemde ontvlechting van de pleegzorg doorgevoerd. Er ontstaan opnieuw twee aparte organisaties. De gezinsvoogdij instelling moet nu de biologische ouders begeleiden en daarnaast is er nu de organisatie Pleegzorg voor de begeleiding van pleegouders en pleegkind.

In november 1995 zien we de herziening van de OTS wetgeving. De gezinsvoogdij-instelling is nu zelf verantwoordelijk voor de uitvoering, maar het wordt haar gelijktijdig niet toevertrouwd. De Raad krijgt een controlerende taak op die uitvoering. Samen met de herziening van de OTS wetgeving neemt de bureaucratie enorm toe en komt ook de term cases manager meer in zwang. De gezinsvoogd als manager die de hulpverlening organiseert maar zelf geen hulpverlening doet.

In april 2004 is de wet op de jeugdzorg van kracht. Het goede is dat er een recht op jeugdzorg bestaat na indicatiestelling. Het slechte is dat die indicatiestelling veel onnodig werk inhoudt en dat de bureaucratie bizarre vormen aanneemt. Binnen het bureau jeugdzorg zijn nu afdelingen voor: Vrijwillige hulpverlening en cases management, Voogdij en Gezinsvoogdij, Jeugdreclassering, Meldpunt kindermishandeling AMK, En de Crisisdienst. Het was de bedoeling dat ook de raad voor de kindervetten en de jeugd GGZ deel zouden uitmaken van de bureaus jeugdzorg, maar door een stevige lobby en de zwakke stellingname van de politiek zijn ze er buiten gebleven. De verkokering binnen het bureau jeugdzorg zou moeten worden opgeheven zodat een en dezelfde hulpverlener de verschillende functies kon uitoefenen en het kind en zijn gezin niet steeds wordt doorgeschoven. Hiertoe werd een artikel opgenomen in de wet op de jeugdzorg.

Artikel 13 lid 8 wet op de jeugdzorg

De stichting wijst ten aanzien van een cliënt een contactpersoon aan. De contactpersoon is aanspreekpunt voor de cliënt gedurende de gehele periode waarin de stichting een van haar wettelijke taken ten aanzien van de cliënt uitoefent. De contactpersoon bevordert de continuïteit in de taakuitvoering van het bureau jeugdzorg ten aanzien van de cliënt en is de persoon die de cliënt in voorkomende gevallen jeugdzorg als bedoeld in artikel 10, derde lid, onder b, verleent. Zo mogelijk wijst de stichting bij de taakuitvoering ten aanzien van de cliënt in volgende gevallen dezelfde contactpersoon aan.

De situatie nu

We kennen nu de: Bureaus Jeugdzorg met verschillende afdelingen; De Raad voor de Kinderbescherming; Jeugd GGZ; Voorziening voor Pleegzorg.

Actueel is nu de nieuwe Centra voor Jeugd en Gezin. Een laagdrempelige voorziening waar ouders en kinderen vrijwillig voor hulpverlening terecht kunnen. De vrijwillige hulpverlening die nu nog mondjesmaat beschikbaar is bij de Bureaus Jeugdzorg wordt dan overgeheveld naar deze Centra voor Jeugd en Gezin.

Al deze instellingen werken nog steeds langs en naast elkaar. Het effect voor het kind en zijn gezin is dat ze nog steeds worden doorgeschoven van de een naar de ander. Dit is wrang en staat haaks op de intentie van het rapport 'Plaats Maken Op weg naar een goede jeugdzorg' van 26 april 1994. Dit rapport lag ten grondslag aan de huidige bureaus jeugdzorg. Er zou één bureau jeugdzorg komen met één toegangsdeur waarin alle functies voor jeugdzorg ondergebracht zouden zijn.

...Het rapport meent dat op grond van onderzoek mag worden aangenomen, dat veel van de problemen van jeugdigen en gezinnen die thans terecht komen in de jeugdhulpverlening, de jeugdbescherming en de GGZ voor jeugdigen onderling vergelijkbaar zijn. Daarom moet vanuit de jeugdige en zijn gezin gestreefd worden naar één stelsel van zorg voor jeugdigen. We spreken hierover jeugdzorg, omdat deze term relatief neutraal is en zowel de aspecten welzijn en geestelijke gezondheidszorg als rechtsbescherming kan omvatten.

Het denken over zorg voor jeugdigen moet beginnen bij: de jeugdige met een hulpvraag of respectievelijk het gezin met opvoedingsproblemen.

De bureaus Jeugdzorg functioneren inmiddels overal in Nederland. Echter alle goede voornemens ten spijt de verkokering is niet opgeheven. Sterker nog de verkokering woekert door zie o.a. de initiatieven voor de Centra voor Jeugd en Gezin. Dit betekent dat ouders en kinderen nog steeds met veel instanties en veel hulpverleners te maken hebben zoals in onderstaande casus wordt geïllustreerd.

De casus:

Het betreft een gezin van een alleenstaande moeder van 37 jaar. Ze is twee jaar terug gescheiden van haar man van 40 jaar. Uit dit huwelijk zijn drie kinderen geboren. John van 16 jaar. 4e klas VMBO; Marian van 13 jaar op de Havo en Cristian van 9 jaar.

Tijdens het echtscheidingsproces was er getouwtrek om de kinderen door de ouders, de Raad (Instantie nr 1) deed daarin bemiddeling en onderzoek en bracht advies uit de kinderen aan moeder toe te wijzen

John heeft anderhalf jaar terug met een stel vrienden een oude vrouw beroofd. De politie heeft hem aangehouden. De Raad verleende vroeghulp. (Instantie nr 2)

Jeugdreclassering (Instantie nr 3) werd vervolgens door de Raad ingeschakeld in het kader van toezicht en begeleiding.

Een jaar geleden gaat moeder naar bureau Jeugdzorg voor hulp voor Christian. Ze krijgt geen vat op haar zoon van 10 jaar. Hij is betrap op diefstal en van school krijgt ze bericht dat hij andere kinderen pest. Zij krijgt te maken met een jeugdzorg werker (Instantie nr.4), die beoordeeld of hulp nodig is.

In het teamoverleg wordt overwogen dat moeder niet zo erg zeker is van zichzelf en ze wordt verwezen naar het AMW (Instantie nr.5). Moeder heeft gesprekken met het AMW maar de problemen met het kind blijven

Ze wordt door het AMW terugverwezen naar bureau jeugdzorg en krijgt daar een andere jeugdzorgwerker (nr.6)

Bureau jeugdzorg adviseert nu tot hometraining (Instantie nr.7) en de aanstelling van een casemanager(nr.7a) die de zorg moet coördineren. Na een half jaar wordt de zaak met een positieve balans afgesloten.

Vijf maanden daarna komt de zaak weer terug na een melding via het AMK (Instantie nr.8). Een jeugdzorgwerker (nr.9) van bureau jeugdzorg neemt contact op met het gezin. De situatie in het gezin blijkt veranderd. Moeder heeft een nieuwe vriend die hardhandig orde op zaken stelt en die geen inmenging van buitenaf toestaat.

Bureau jeugdzorg beslist dat de raad voor de kindbescherming (Instantie nr.10) een onderzoek moet doen.

De raad voor de kinderbescherming doet onderzoek en adviseert tot een OTS.

De rechtbank spreekt die maatregel uit en vervolgens neemt de gezinsvoogd (nr.11) de begeleiding en hulpverlening over.

Na tien maanden gaat het heel wat beter met Christian. De vriend bleek open te staan voor begeleiding. En is in staat om met de suggesties van de gezinsvoogd te experimenteren en samen met zijn vrouw zijn ze het nu veel meer eens over de te volgen lijn. Er ontstaan nu echter problemen met de dochter. Zij ageert sterk tegen haar moeder, gaat haar eigen gang, komt regelmatig midden in de nacht thuis, ze spijbelt van school kortom het gaan niet goed met haar. De gezinsvoogd hoort van deze problemen en verwijst naar bureau jeugdzorg (Instantie nr.12). Hij is namelijk niet bevoegd om zich met de dochter bezig te houden. De jeugdzorgwerker begeleidt het gezin vier maanden zonder dat ze greep op de zaak krijgt. Vervolgens wordt overlegd om ook de dochter onder toezicht te stellen. De raad doet onderzoek (instantie nr.13) Na vijf maanden komt de zaak op de zitting en wordt een andere gezinsvoogd aangewezen voor Marian. (instantie nr.14)

Voor AMW kan in de nieuwe situatie ook het centra voor jeugd en gezin gezien worden. Zij zijn dan de voorliggende voorziening naar wie jeugdzorg zou moeten verwijzen.

Indien de bureaus jeugdzorg volgens art 13 lid 8 georganiseerd worden dan zou in de casus als hierboven omschreven dit gezin niet met 14 maar met 7 verschillende hulpverleners te maken hebben. Dat is nog steeds teveel maar het is een begin.

Continuïteit

Deze 14 verschillende hulpverleners staan wel in een zeer schril contrast met de door mij zo bepleitte continuïteit in de jeugdzorg.

Continuïteit omdat een gezin in crisis zich openstelt voor hulp en het vooral dan mogelijk is om je in te voegen.

Continuïteit omdat je een geschiedenis start met een gezin waardoor je vertrouwen en betrouwbaarheid opbouwt.

Continuïteit omdat een geschiedenis en een persoonlijke relatie met het gezin niet overdraagbaar is.

Continuïteit omdat je bij elke overdracht het gezin impliciet in de steek laat. Ook als je niet anders kunt, omdat jouw organisatie het je verbiedt, dan nog laat je ze in de kou staan.

Continuïteit omdat het effectiever en efficiënter is.

Continuïteit omdat daarmee de wachtlijsten bestreden worden.

Continuïteit omdat de huidige organisatie frustrerend is voor het gezin en voor de hulpverlener.

Continuïteit omdat gemeenschapsgeld voor jeugdhulpverlening verantwoordt besteed moet worden.

Continuïteit omdat aan de terechte kritiek vanaf 1970 dat kinderbescherming zich kenmerkt door georganiseerde ontrouw een eind moet komen.

Hoezeer je ook hecht aan specialisatie je zou toch onder ogen moeten zien dat het effect voor het kind en zijn gezin dat steeds wordt doorgeschoven dramatisch is. Het gekwetste kind is gebaat met een persoon op wie het aankan en die er voor hem is en die de noodzakelijke dingen voor hem regelt. Ik pleit ervoor dat de nieuwe bureaus jeugdzorg echt integreren, inclusief de Raad voor de Kinderbescherming en de Jeugd GGZ. *Ik pleit er voor dat de jeugdzorgwerker die werkt in een gezin bevoegd is tot alle noodzakelijke hulpverlening in dat gezin. Ongeacht of dit nu jeugdreclassering, vrijwillige hulpverlening, of gedwongen hulpverlening betreft.* Dat dit goed mogelijk is kunnen we leren van Engeland en Duitsland.ⁱⁱ Hoe dit eruit kan zien vinden we in een artikel van mevrouw A van Unen in FJR nr 1 2000.ⁱⁱⁱ Zij schetst daar aan de hand van een casus hoe het zou zijn als dezelfde werker bevoegd is in de diverse stadia van hulpverlening.

Helaas de bureaus jeugdzorg hebben niet de uitwerking gekregen die de staatscommissie van 1994 voor ogen stond. Het rapport noemt dat het denken moet beginnen bij de jeugdige met een hulpvraag of respectievelijk het gezin met opvoedingsproblemen.

Het huidige denken stelt de organisatie centraal en wordt gedicteerd door starre politiek correcte opvattingen.

Dit denken is nog mijlener verwijderd van wat het kind en zijn gezin nodig heeft.

Anne Braaksma

Oud gezinsvoogd

Bovenstaand artikel is een geactualiseerde bewerking van wat eerder is gepubliceerd in het tijdschrift voor familie en jeugdrecht FJR mei 2001

Op bezoek bij:

CENTRUM VOOR JEUGD EN GEZIN EINDHOVEN

In de nieuwsbrief van oktober 2007 meldde ik dat de BMJ de voortgang betreffende de ontwikkelingen ten aanzien van de Centra voor Jeugd en Gezin op de voet gaat volgen. Onze aandacht richt zich vooral op hoe de centra zich verhouden tot de Bureaus Jeugdzorg en de Wet op de Jeugdzorg: één toegang in de zorg voor jeugd.

Het Centrum voor Jeugd en Gezin Eindhoven richt zich op twee pijlers:

- Opvoed- en opgroeiondersteuning
- Risicojeugd

Opvoed- en opgroeiondersteuning

Het Centrum Jeugd en Gezin is een laagdrempelig inlooppunt waar ouders, kinderen en jongeren voor alle vragen rondom opvoeden en opgroeien terecht kunnen. Daarnaast is het een expertisecentrum voor vrijwilligers en professionals die betrokken zijn bij opvoeding en opgroeien.

Het Centrum Jeugd en Gezin heeft tevens een coördinerende rol met betrekking tot bestaand en nieuw aanbod in opvoed- en opgroeiondersteuning in Eindhoven.

Met onderstaande partners is ten aanzien van de opvoed- en opgroeiondersteuning een convenant gesloten:

- Gemeente Eindhoven
- GGD
- Humanitas
- Korein
- Peuterplaza
- SALTO (onderwijs)
- SKPO (onderwijs)
- SSOE (onderwijs)
- Welzijn Eindhoven
- ZuidZorg

Risicojeugd

Binnen de pijler risicojeugd wordt gewerkt met een signaleringssysteem en een stedelijk casusoverleg.

Het signaleringssysteem Zorg voor Jeugd is een eenvoudige internettoepassing waarmee in een vroegtijdig stadium problemen bij risicojeugd in de leeftijd van 0 - 23 jaar kunnen worden gesignaleerd en geregistreerd. De internetkoppeling met Bureau Jeugdzorg wordt medio mei 2008 verwacht. Bureau Jeugdzorg kan natuurlijk al wel signalen afgeven.

In het stedelijk casusoverleg bespreken de betrokken hulpverleners complexe casussen.

De convenantpartners Signaleringsysteem Zorg voor jeugd en Stedelijk casusoverleg Risicojeugd Eindhoven zijn:

- Bureau Jeugdzorg
- Gemeente Eindhoven
- GGD
- Leerplicht
- MEE Zuidoost Brabant
- Novadic-Kentron
- Peuterplaza
- Politie Brabant Zuidoost
- Raad voor de Kinderbescherming
- Welzijn Eindhoven
- ZuidZorg

Hoe werkt het Signaleringsysteem Zorg voor Jeugd nu precies:

Stap 1

- alle aangesloten organisaties maken een profiel aan van de jongere voor wie zij een signaal tot zorg willen afgeven;
- slapend bestand: registratie risicojongeren, maar geen actief gebruik (tot het moment dat er een signaal afgegeven wordt).

Stap 2

Signaal afgeven: er is risico en een gecoördineerde actie is nodig.

Stap 3

Match: Door meer dan één organisatie een signaal afgegeven, dan e-mail naar alle betrokken instanties.

Stap 4

Overleg/stedelijk casusoverleg risicojeugd: bepaling door voorzitter casusoverleg en zorgcoördinator over afstemming of bespreking in stedelijk casusoverleg.

Stap 5

Zorgcoördinatie: aanwijzen verantwoordelijke voor zorgcoördinatie als er een match is.

Wie is de zorgcoördinator?

1. Bureau Jeugdzorg (BJZ), indien betrokken.
2. Zuidzorg, indien BJZ niet betrokken is en het kind jonger is dan 4 jr.
3. Schoolmaatschappelijk werk, indien BJZ niet betrokken is en het kind ouder is dan 4 jr.
4. Algemeen maatschappelijk werk, indien het een jongere is ouder dan 18 jaar.

Stap 6

Vervolgafspraken vastleggen in signaleringsstelsel. Eventueel opnieuw in casusoverleg. Goede aanpak, dan verwijdering signaal.

Stap 7

Convenant interventiemacht: komt er geen oplossing uit het stedelijk casusoverleg, dan casus naar directieniveau en indien nodig naar wethouder voor Jeugd en Gezin.

Regisseurs risicojeugd

Bij het Centrum Jeugd en Gezin Eindhoven werken twee regisseurs risicojeugd. Deze regisseurs houden zich bezig met:

- het beheer van het signaleringsstelsel en hulp aan de gebruikers waar nodig in het gebruik van het stelsel;
- consultatie over casussen waar professionals zich zorgen over maken;
- afstemming met de zorgcoördinator (als die er is) en/of met betrokken partners als er een signaal wordt afgegeven;
- het uitnodigen van werkers betrokken bij een casus uit voor een casusoverleg en het voorzitten van dit overleg;
- zorgcoördinatie wanneer er geen zorgcoördinatie vanuit één van de partners geregeld kan worden, bijvoorbeeld omdat de casus te zwaar is of er teveel verschillende belangen een rol spelen.

Het is mogelijk dat andere organisaties zich ook aansluiten bij het signaleringsstelsel Zorg voor Jeugd en het stedelijk casusoverleg. Door bundeling van krachten, een goede samenwerking en afstemming tussen alle partners krijgen kinderen en hun ouders snel en efficiënt goede zorg: dat is de missie van het Centrum voor Jeugd en Gezin.

Het Centrum voor Jeugd en Gezin Eindhoven beschikt over een fysieke locatie, centraal gelegen: bij het gemeentehuis, politiebureau, in het centrum van de stad. Het is een inloopcentrum voor jongeren, ouders en professionals.

De wijkfunctie van het Centrum voor Jeugd en Gezin ligt bij de consultatiebureaus, de peuterspeelzaal, het kinderdagverblijf en de school.

In het Centrum Jeugd en Gezin wordt samengewerkt door professionals die zich bezighouden met opvoedondersteuning. Door kennis en informatie over opvoeden/opgroeien te verzamelen wordt een expertisecentrum gecreëerd waar vragen en antwoorden samenkomen.

In het uur dat ik in gesprek was met twee medewerkers was het een komen en gaan van professionals en vrijwilligers die de locatie gebruiken om samen te komen voor overleg. Desgevraagd gaven mijn gesprekspartners aan dat er op dit moment (maart 2008) nog weinig ouders en jongeren de locatie binnenlopen.

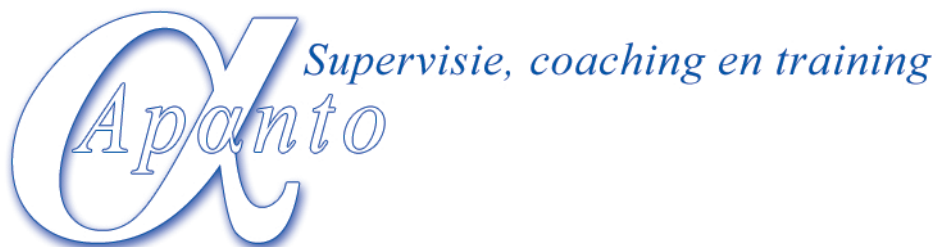
In het fysieke centrum ligt een enorme hoeveelheid aan schriftelijke informatie en de locatie is gezellig ingericht en de sfeer is laagdrempelig.

Zoals het Centrum voor Jeugd en Gezin Eindhoven wordt vormgegeven, lijkt er geen sprake te zijn van een extra laag aan hulpverlening voor risicojeugd. Dit wordt o.i. met name bereikt door het feit dat Bureau Jeugdzorg deel uitmaakt van het signaleringssysteem en deelneemt aan het stedelijk casusoverleg.

Werkt het nu ook zo in andere steden? Dat weten we op dit moment niet, maar het volgende bezoek staat gepland bij Centrum voor Jeugd en Gezin Emmen.

Wij houden u op de hoogte !!

Hilda de Jong

- Biedt supervisie en coaching op maat.
Vanuit een ruime ervaring in het werken
binnen de jeugdbescherming.
- Met humor en relativiseringsvermogen.
 - Gericht op de persoonlijke ontwikkeling.
 - En het vergroten van de expertise.
 - Lid LVSB

*Scheepmakersdijk 19, 2011 AS Haarlem
T 023 5387221/ M 06 27014754
E m.blokker@apanto.net/ www.apanto.net*

Mag ik mij even aan u voorstellen:

Annemarie van de Ruit, de nieuwe redactrice van uw nieuwsbrief

Tientallen jaren terug in de tijd. Zondagmiddag klokslag één uur, werd van mijn broers en mij verwacht dat wij ons tien minuten lang buitengewoon stil zouden gedragen. GBJ Hilterman sprak op dat moment via de radio over ‘ de toestand in de wereld’, dit direct gevolgd door de zondagse warme maaltijd waarna mijn vader steevast naar de rennies greep. Dat laatste kan heel goed met de twijfelachtige kookkunsten van mijn moeder te maken hebben gehad, maar meer nog geloofde ik in het brandende effect van GBJ op mijn vaders maagzuur. Dat, had ik mijzelf voorgenomen, dat zou ik mijzelf en mijn eigen kinderen later nooit aandoen.

De zondagmiddag is zaterdagochtend geworden en de radio is vervangen door een stapel kranten. En zo lees ik over het besluit van de kersverse burgemeester van Utrecht om zoïets als een avondklok in te stellen voor kinderen tot 12 jaar. Die kinderen worden na bevinding van de klok van 21.00 uur door politie thuis gebracht, liefst samen met een hulpverlener van Jeugdzorg. Na recidive volgt een ondertoezichtstelling waarvan onderzocht gaat worden of burgemeesters niet de bevoegdheid gegeven kan worden die zelf direct uit te spreken.

Dit alles is het gevolg van publicatie van onderzoeksresultaten door de VU eerder deze week, waarin geconcludeerd dat één op de drie kinderen onder de 12 eens crimineel gedrag heeft getoond. Een veel geïnterviewde deskundige nuanceert in dezelfde krant dat dit inclusief ‘een snoepje pikken’ is.

Zelf woon ik in een middelgrote gemeente, klem tussen twee grote provinciesteden. Mijn gezin telt twee kinderen, één van ‘bijna 12’ (zoals zij het zelf graag zegt, alhoewel de verjaardag nog maanden weg is) en één middelbare scholier van 13.

In het centrum van de grote stad waar wij jaren geleden vandaan verhuisd zijn, waren geen voorzieningen voor kinderen om veilig buiten te spelen. Onze nieuwe woonplek is in dat opzicht een verademing. De oudste lijkt op straat vergroeid met een leren knikker en zijn voetbalvrienden, de jongste verstopt zich nog graag met vriendinnetjes in het overal aanwezig groen, dit liefst op moment dat zij thuis wordt verwacht.

Het is een mooie voorjaarsdag, het ziet er naar uit dat dat tot vanavond laat zo blijft en de kinderen zijn buiten. Voetballen en verstopperdje spelen, met vriendjes en vriendinnetjes.

21:00 uur. Hoe zal dat zo gaan in ‘mijn’ gemeente. De buitengewone opsporingsambtenaren die de gemeente ter ondersteuning van politie heeft aangesteld, zijn door hun overrijverige gerichtheid op het uitdelen van bekeuringen, geliefd onderwerp van menig feestje. Het type ambtenaar dat zich het liefst in bosjes schuil houden om er op een goed getimed moment uit te springen met bonnenboekje in de hand, om burgers en burgerkinderen, de stuipen op het lijf te jaren. Sinds kort zijn zij uitgerust met pepperspray om onder andere de overlast gevende jongeren te lijf te kunnen gaan. De juridische mogelijkheid tot het dragen en hanteren van een gummiknuppel, worden nog onderzocht.

Ik denk aan de spelende kinderen, stapel de kranten, drink mijn koffie, nuttig ontbijt en overweeg de aanschaf van een pakje rennies.

Maandag wacht een nieuwe werkdag bij het AMK Gelderland. Het zal niet lang duren voor de eerste telefoontjes binnenkomen van anonieme buurtbewoners die melding maken van het feit dat kinderen zich na 21:00 uur nog buiten op straat bevonden. ‘U moet direct ingrijpen!’.

De kersverse burgemeester van Utrecht zal het zo niet bedoeld hebben maar ongetwijfeld wel het effect hebben.

Hilda de Jong draagt het redacteurschap van de nieuwsbrief aan mij over. De nieuwsbrief is altijd zorgvuldig tot stand gekomen, het deugt en dat zal zo blijven. Geen frisse wind dus die het blad op zijn kop gaat zetten maar wel een verfrissende voorjaarsbries. Een vaste column, een interview hier een daar, misschien een vaste brievenrubriek in de trant van ‘vraag het X’ (waarbij ik nog geheim houd wie X is omdat die dat zelf nog niet weet). Alles bij elkaar wat extra kleur en dit, als de drukker daar mogelijkheden toe ziet, ook letterlijk.

Met dank aan Hilda als betrouwbare, betrokken en deskundige redactrice en als mens met het hart voor Jeugdzorg op de goede plek. Geniet van je vrije tijd!

Wordt vervolgd en groet,
Annemarie van de Ruit

Afscheid

Na 12 jaar actief binnen de BMJ te zijn geweest, is er ook een einde aan dit deel van mijn werkzaamheden gekomen.

In november vorig jaar nam ik reeds, na 20 jaar, afscheid bij Bureau Jeugdzorg Groningen.

Werken bij de afdeling Jeugdbescherming heeft mij altijd veel voldoening gegeven, al verzuchtte ook ik af en toe: "ik ga maar worst verkopen bij de HEMA", als ik er even doorheen zat.

Bij mijn afscheidsrondes met pupillen, ouders, grootouders, pleegouders en collega's ketenpartners heb ik ontzettend veel warme reacties gekregen waarbij ik nog eens ontdekte wat deze job voor mij heeft betekend.

Ik heb me altijd overal mee willen bemoeien en daar waar ik de mogelijkheden en noodzaak van zag, ben ik dat dan ook gaan doen. In de afgelopen bestuursjaren BMJ heb ik ook ondervonden dat interventies richting politiek zin hebben. Ik vergeet nooit dat een mailtje van mij naar de secretaresse van de minister van justitie heeft geleid tot actie van de minister. Ik benadruk hiermee vooral dat het belangrijk is alert te blijven op bewegingen in het werkveld van Bureau Jeugdzorg en daar op te reageren. De BMJ heeft in de achterliggende jaren ook bewezen dat actie helpt, zoals jullie zelf ook wel weten.

Ik heb de afgelopen jaren veel zien veranderen, maar dat is ook logisch, dat hoort bij het leven. Wie is er niet blij met een wasmachine, computer, internet, vliegtuig (en zo kan ik nog wel door gaan)

Zijn alle veranderingen dan zo positief? Nou, nee, dat ook natuurlijk ook weer niet. Het is weliswaar een open deur, maar de toename van de bureauwerkzaamheden hebben geleid tot een laag cliëntcontact. De Deltamethodiek moet daar verandering in brengen ??? Ik ben gematigd optimistisch over de uiteindelijke uitkomsten. Er is nauwelijks sprake van eenduidigheid. De bazen van de bureaus denken dat HUN bureau de juiste wijze van werken heeft en zij vormen wel samen de MO-groep. Naar mijn idee wordt het tijd dat er een bureau- onafhankelijke groep bestuurders komt die leiding gaat geven aan de sector. Ik denk dat dit de kans op eenduidigheid groter maakt en daarmee de effectiviteit binnen de sector verhoogt.

Op mijn afscheidsfeest bij Bureau Jeugdzorg Groningen heeft mijn maatje een lied gemaakt, getiteld HILDA'S SONG, op de wijs van de internationale. In het lied treft ze de kwetsbare positie van de gezinsvoogd/jeugdhulpverlener en de noodzaak tot actie: lid worden van de BMJ.

Ik wil jullie dit lied niet onthouden omdat ik ook iedereen, die nog geen lid van de BMJ is, wil oproepen hiertoe snel over te gaan.

Ik bedank mijn medebestuurders en vooral Ton, voor de geweldige jaren binnen de BMJ. Ik wens Annemarie veel succes met de redactie van de Nieuwsbrief.

Hilda de Jong

HILDA'S SONG
(wijs: de internationale)

*Kom op, naïeve idealisten
Denk niet, 't valt allemaal wel mee
Weet wel, je bent ontzettend kwetsbaar
Dus word lid van de BMJ
Als collega's moet je elkaar steunen
Want alleen samen ben je sterk
Geen leidinggevende zal ons beschermen
De rechter rekent je af op jouw werk!*

*Nu is 't uit, niet meer dralen
Meld je aan, doe het vlug
Want de rechtszaken die gaan komen
Maken onze mensen stuk!
Nu is 't uit, niet meer dralen
Meld je aan, doe het vlug
Want de rechtszaken die gaan komen
Maken onze mensen stuk!*

*Kom op, collega jeugdbeschermers
Je werk is er morgen ook nog wel
Een beroepsvereniging moet komen
Anders zit straks ook jij in de cel!
Toe maar weer een caseload verhoging
Een leuk idee zo'n Deltaplan
Wij willen graag de jeugd beschermen
Maar wie beschermt er ons nog dan ???*

*Nu is 't uit, niet meer dralen
Meld je aan, doe het vlug
Want de rechtszaken die gaan komen
Maken onze mensen stuk!
Nu is 't uit, niet meer dralen
Meld je aan, doe het vlug
Want de rechtszaken die gaan komen
Maken onze mensen stuk!*